

A Neptun-ügyről húsz év távlatából

2013. 11. 20.

„A húsz évvel ezelőtti, Neptun-gate néven elhíresült eseményben rejlik az Erdélyi Magyar Néppárt genézise is. A Neptun-vitában benne van az a fontos törésvonal, amely az elmúlt évtizedekben megosztotta az erdélyi magyar politikát, ha ezt látjuk, talán másképp gondolkodunk a mai állapotról is” – mondta Toró T. Tibor A Neptun-gate című szöveggyűjtemény erdélyi turnéjának kolozsvári állomásán. A Borbély Zsolt Attila, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) alelnöke által szerkesztett kötetet november 19-én mutatták be Kolozsváron az Erdélyi Múzeum Egyesület székházának dísztermében, az EMNT szervezésében.

Az eseményen a hallgatóság részletesen megismerhette egyrészt a Neptun-ügy történelmi és politikai kontextusát, elő- és utóéletét, illetve a könyv keletkezését és fontosságát is. Az érdeklődők átfogó képet kaptak az 1993-ban, a Fekete-tenger partján, Neptun üdülővárosban lezajlott találkozóról, amelyen Frunda György, Tokay György és Borbély László RMDSZ-politikusok titokban, mandátum nélkül tárgyaltak az akkori román hatalommal, illetve arról, hogy ez miként határozta meg az erdélyi magyar politika irányait.

Toró T. Tibor szerint a neptuni mozzanat a hajdani Reform Tömörülés létrejöttének a legfontosabb kiváltó oka volt. Rámutatott, hogy az elmúlt évszázadokban a magyar nemzet mindig egy főhatalommal szemben kellett meghatározni a pályát, ezzel párhuzamba állította az erdélyi magyar közösséget: „az elmúlt évtizedben nekünk a román főhatalommal szemben kell meghatározni magunkat és megkeresni azt az utat, amely a magyar jövőhöz vezet az erdélyi magyar nemzeti közösség megmaradását és gyarapodását.” Hozzátette, hogy itt válik ketté a két

attitűd, ezt a kuruc-labanc ellentéppárral illusztrálta: a kuruc mentalitás az autonómiában gondolkozó, a főhatalommal szemben ki akar alakítani egy sajátos jogi állást, de közjogi struktúrával építene erdélyi magyar párhuzamos társadalmat szülőföldjén, a másik attitűd pedig inkább beépülne a főhatalomba, kormányzati szerepvállalás és kompromisszum által, Bukarestben keresné az igazat, kiindulva abból, hogy a magyar érdeket keresi. A Néppárt elnöke elmondta: reméli, hogy a fiatalok is elolvassák a szövegeket, a Neptun-ügy révén pedig megértik a mai erdélyi magyar politikai vitákat.

Borbély Zsolt Attila elmondta, hivatásának érzi a krónikás szerepet, ez motiválta őt a kötet összeállítására. Elmondta, hogy a sajtóbeli kollégáival beszélve egy hiánypótló szöveggyűjteményt szeretett volna összeállítani az 1993-as neptunfürdői eseményről. A kötet tartalmazza a Neptun tengerparti üdülőhelyen lezajlott tárgyalás zárónyilatkozatát, az érintettek nyilatkozatait, Markó Béla közleményét a neptuni tanácskozással kapcsolatban, Tőkés László álláspontját, illetve a legfontosabb hivatalos dokumentumokat, amelyek pontos és átfogó képet nyújtanak a Neptun-ügyről.

Borbély részletezte a Neptun-ügy politikai előzményeit, majd folytatta annak utóhatásaival, új fényt derítve ezzel a jelenlegi helyzetre. A könyvbemutató vége interaktívvá vált, hiszen Kónya-Hamar Sándor egykori RMDSZ-politikus saját élményeivel egészítette ki Borbély Zsolt Attila prezentációját, majd Toró és Borbély válaszolt a közönség kérdéseire.

A torockói közönség

Szerdán egyébként Torockón, a Király-vendégházban is bemutatták a kötetet. Az esemény végén beszélgetés alakult ki, a jelenvélők a könyvről és a jelenlegi politikai helyzetről beszélgettek a szerzővel.

Marosvásárhelyen is bemutatták a kötetet

Marosvásárhelyen, a Klostrom/Mihai Eminescu utca 40 szám alatti Demokráciaközpontban is bemutatta A Neptun-gate című kötetét Borbély Zsolt Attila, aki szerint 1993-ban nagy lehetőséget szalasztottak el az „alkuszok”, akik közül kettő marosvásárhelyi gyökerű.

Borbély Zsolt Attila Marosvásárhelyen

Borbély Zsolt Attila szerint történelmi lehetőséget puskázott el az erdélyi magyarság 1993-ban: akkor ugyanis Románia arra várt, hogy felvegyék az Európa Tanácsba, ezért bizonyítania kellett, ezt pedig a magyaroknak ki kellett volna használniuk arra, hogy nemzetközi fórumokon bemutassák jogsérelmeiket. „Ehelyett azonban Frunda György, Borbély László és Tokay György féltitkosan 1993. július 15–17-én Neptunfürdőn leült egyezkedni a román hatalom képviselőivel. Féltitkosan, mert egyetlen újságíró volt jelen, akinek az volt a dolga, hogy ajánrózó cikket közöljön a New York Timesban arról, hogy a román hatalom gesztusokat tesz a kisebbség felé. A magyar politikusok gyakorlatilag alkalmat adtak arra, hogy a magyarelles hatalom kisebbségbarát szerepben tetszelegjen” – ismertette a szerző, aki A Neptun-gate-ben azért illesztette egymás mellé a közéleti szereplők akkori nyilatkozatait, interjúit, hogy a közemberek is megismerjék pontosan, hogy mi történt akkor, olyan esemény, amely azóta is rányomja bélyegét az erdélyi magyarok sorsára: többek között ezért vagyunk olyan távol az autonómiától is.

Neptun-gate könyvbemutató Csíkszeredában

Zsúfolásig telt meg a csíkszeredai Tilos kávéház A Neptun-gate című kötet bemutatóján csütörtök este.

"A könyv megjelentetésével egy kétségkívüli árulásnak állítottunk emléket" - fogalmazott Borbély Zsolt Attila.

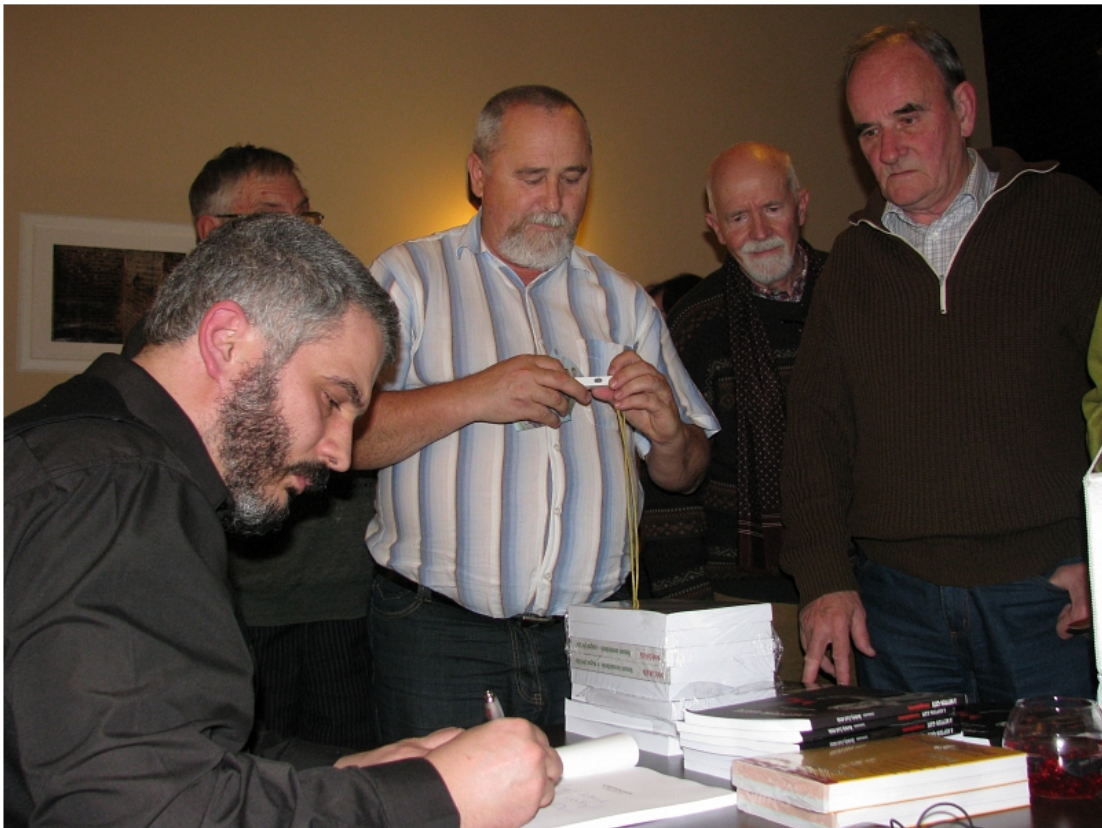

Borbély Zsolt Attila és a csíkszeredai közönség

Neptun-gate könyvbemutató Sepsiszentgyörgyön

„Az elmúlt 20 évben szinte bármiben vettem részt, Reform Tömörülés, Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács alapítás, Néppárt alapítás, mindig Borbély Zsolt Attilába ütköztem” – elevenítette fel közös tevékenységeiket Sánta Imre, az EMNT sepsiszéki elnöke Borbély Zsolt Attilával, a Neptun-gate című dokumentumgyűjtemény sepsiszentgyörgyi bemutatóján.

A bemutató után a közönséggel aktív beszélgetés alakult ki, több közszereplő szólt hozzá a könyv által felvetett ügghöz, de a mai politikai helyzethez is. A jó hangulatú könyvbemutatót a szerző dedikálásokkal zárta.

Borbély Zsolt Attila Sepsiszentgyörgyön

Borbély Zsolt Attila dedikál a gyergyószentmiklósi könyvbemutatón

A kötet online elérhető az EMNT-honlapján:

<http://emnt.org/admin/data/file/20131011/neptungate.pdf>